

SILMAD

Kas alati on vaja teineteise mõistmiseks sõnu? Vist ei. Sageli ütlevad sõnadest rohkem silmad.

Tulin koolist. Hüüdsin juba uksele: «Ema, ma sain täna matemaatikas viiel!» Ema silmad muutusid rõõmsaks, nagu oleks see temagi hinne. Aga eks olnudki meie rõõm ühine.

Ükskord jäin haigeks. Ema istus mu voodi ääres ning ta pilk oli kurb ja murelik. Mure kadus alles siis, kui sain jälle terveks.

Hiljuti lõikasin ja kleepisin, kleepisin ja lõikasin, aga laeva valmis ei saanud. Ema vaatas mu tööd

ja mind. Ta silmad rahustasid ja julgustasid. Ning näe – saingi käsitöö tehtud!

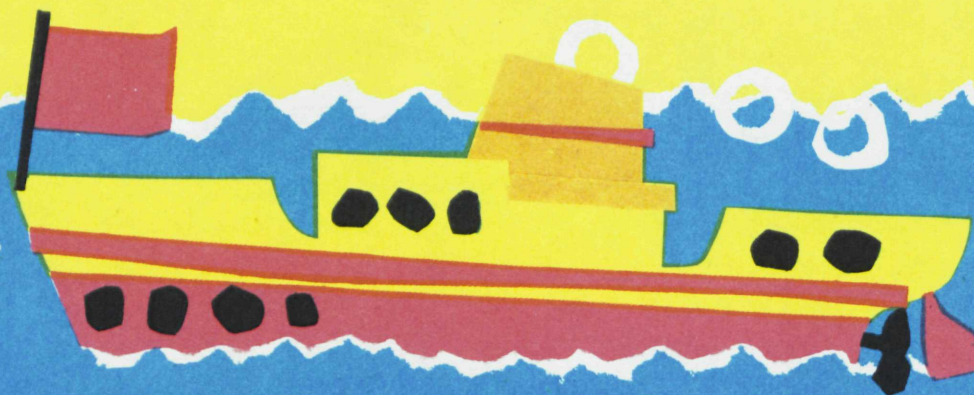
Mõnikord on ema silmades karmus. Siis, kui ma midagi lubanud olen, kuid sõna ei pea. Või siis, kui ma päris aus pole olnud.

Ema loeb mu silmadest kõike: rõõmu ja muret, headust ja ausust.

Kas ka mina oskan ema silmade keelt mõista? Arvan, et natuke oskan.

Kõige kaunimad on ju ema rõõmsalt naerused silmad!

ELJU MARDI

ESIMENE KIRI

OLIVIA SAAR

Minu esimeses kirjas
oli sõnu vähe,
minu esimene kiri
koosnes kolmest tähest.

Tähti valisin ma kaudu,
kuni õiged leidsin.
Oma esimese kirja
homseks ära peitsin.

Minu esimeses kirjas
oli sõna EMA.
E ja M mul läksid viltu,
aga A sai kena.

Illustreerinud ENE PIKK

MEIE TÄHES

SALADUS

«Naida, vaata, kas mul on õigesti...!»

«Muidu on kõik õige, ainult pisted pole sul päris ühtlased.»

«Aga minul!»

«Sinul läheb üsna kenasti!»

«Saima, kuidas ma siit nurga juurest edasi teen...!»

Tüdrukud olid eriti agarad küsima. Ometi läks neil töö hoopis libedamalt kui poistel. Poiste käes ei tahtnud nõel kuidagi sinna sattuda, kuhu sattuma pidi. Tikkija sõrme — jah, sinna kippus ta küll!

... See, mis nüüd juba mitmendat päeva pärast tunde käsitööklassis toimus, oli II-b klassi saladus. Niisugune saladus, millest ei teadnud isegi emad kodus. Ja õpetaja Järv ka ei teadnud. Kes just sellele mõttele tuli, et iga tähelaps võiks tikkida emale naistepäevakingiks liniku, seda ei osatud enam öeldagi. Nii oli otsustatud ühiselt. Ainult Arno vaidles algul vastu. Ütles, et tikkimine polevat meeste töö. Aga kui kõik teised asjast elevusse sattusid, jäi ka tema nõusse.

«Mis see linik teha on!» suurustas ta. Ning valis endale kõige suurema riidetüki. Riide ja muu vajaliku oli Naida saanud käsitööõpetajalt.

Kõik olid usinalt ametis. Korruga teatas Arno:

«Mul on valmis!»

Koguneti vaatama. Nelinurkse riide-

tüki ääred olid punase niidiga õmmeldud, aga keskel polnud muud midagi kui sinisega tikitud nimi: ARNO.

«See nüüd mõni linik,» kehtitas Ene õlgu.

Aga Arno ise oli oma tööga väga rahul. Ta küsis Naidalt uue riide ja lubas veel teise, veidi väiksema liniku teha.

Kui töötund lõpule sai, märgati, et Arno suuremale linikule on tikitud veel teinegi nimi: VÄINO.

«See oli sul muidu liiga tühi,» naeris vembutegija.

«Nüüd harutad selle ise üles ka!» pahandas Arno. Kuid Saima vaatas linikut ja ütles:

«Ei ole vaja harutada. Teate, teeme niimoodi...»

*

Naistepäevaeelsel hommikul klassi tultes leidis õpetaja Järv oma laualt punase äärega liniku, millele olid tikitud kõikide II-b klassi õpilaste nimed. Neid oli rohelisega, lillaga, oranžiga, kollasega, punasega, sinisega... Õpetaja ütles, et talle pole varem kunagi nii toredat kingitust tehtud.

Siis näitasid oktoobrilapsed ka emade jaoks valmistatud töid.

«Küll te olete tragid!» kiitis õpetaja. «Ja küll teie emad rõõmustavad, sest ühestki kingitusest ei tunne ema nii suurt heameelt kui sellest, mille laps ise on valmistanud...»

OSKAR TANNER

HÄRTA ALBERG

Bussisõit

«Osta endale ise pilet, sul on oma raha,» lausub ema, kui nad Endliga bussi astuvad. Endel kohmitseb tasku kallal, sikutab välja tillukese helepruuni rahakoti, sorib, kõlistab, ja nopib kokku kena hulga kopikaid. Kopikad lähevad peos veeretamisest üsna tuliseks, ent Endel ootab kannatlikult, millal ta kassa juurde pääseb.

«Kas sa ikka saad hakkama?» mureseb keegi onu.

«Saan küll!» vastab Endel uhkelt ja ajab rinna ette.

«Siruta end aga tublistil!» õpetab keegi tädi.

Endlil kipub kõik segi minema. Ilma-aegu ta suurustas. Võib-olla ei aita isegi kivistarvule tõusmine? Siis pahvatab terve bussitäis rahvast naerma ja ema noomib, et... küll sa oled alles tital!

Raha kõlksatab kassakasti. Endel laseb oma kopikaid kukkuda võimalikult pikade vaheaegade järel: enne kahelise, seepeale kolmelise, viimasena veereb kõrinal viieline. Kokku kümme. Mitu korda oli Endel üle lugenud ja sõrmedel arvutanud. Polnud kahtlust, kokku pidi olema kümme!

Endel keerab ratast ja käristab kaks

piletit. Neid kramplikult näpu vahel hoides naaseb ta ema juurde.

«Misjaoks sa kassasse kümme kopikat panid?» küsib ema imestunult. «Minul on ju kuupilet.»

Endel surub piletid pihku:

«Loomulikult sellepärast, et üks võib äkki ära kaduda. Teine pilet on tagavaraks.»

Illustreerinud RAIVO JÄRVI

IKO MARAN

Illustreerinud IIVI RAUDSEPP

Majaseinal suikus Trull, ümarmargune nagu pall, saba küsimärgina rippu.

Läks mööda Poiss, nägi üksikut kassi, tõmbas taskust kriiditüki ja sirgeldas kähku talle seltsilise kõrvale, kiitsaka nagu kriips. See oli kikkvurr Trips.

«Tere, Trull!» hüüdis Trips, niipea kui Poiss minekut tegi. «Mis sa siin nii hea näoga istud?» «Niisama,» ebales Trull, kelle unisus oli nagu peoga pühitud. «Aga miks sul vurrud nii lõbusalt kikkis on?»

«Ei tea. Poiss tegi,» kostis Trips.

Natuke aega vaikiti, siis ütles Trull:

«Eks ole naljakas, et me sinuga ikka kõige ootamatutes kohtades kokku saame.»

«Tõesti naljakas,» möönis Trips.

«Ja tore pealekauba.»

Trull oli meelitatud. Ta küsis õhinal:

«Ütle, missugune kohtumine oli sinu meelest kõige toredam?»

«Kohtumine matemaatikaraamatus!» hüüdis Trips vaimustatult.

«Just, et see sündis otse keset korrutamistabelit.»

«Jaa, korrutamine on võrratu aja-

viide!» süttis Trull. «Ja mis hirmus kõdi oli pärast, kui õpetaja käskis meid maha kustutada!»

«Katlamaja seinal oli ka tore,» jätkas Trips meenutamist. «Söed pragisesid, tuli tuhises ja Kütja laulis.»

«Ja me olime mustad nagu rehetondid,» täiendas Trull. «Võimsa mulje jätsime kõigile, kes meid nägid.»

«Punastena veelgi võimsama,» meenutas Trips juba järgmist kohtumist. «Kuidas Ema hüüdis, kui avastas meid suure toa tapeedilt, kuhu armsad Kaksikud meid

tema enda huulepulgaga olid jäädvustanud!» hüüdis ta ja lõi käsi kokku. Kindlasti suurest vaimustusest...

«Aga kuidas meid suusakepiga lumele joonistati! Suur Poiss ja Suur Tüdruk joonistasid, mäletad?»

«Või veel! Väikesed männid ümberringi hüppasid rõõmu pärast, nii uhked tulime välja.»

«Aga rannaliival?»

«Aga sünnipäevakaardil, mille Lapselaps Vanaisale saatis? Lilledel keskel?»

«Sa olid tookord sinine nagu

«Mulle meeldib joonistada» — joonistanud Orissaare Eriinternaatkooli III klassi õpilane MAA-RIKA KAARUS.

«Kaupluses» — joonistanud Hummulü 8-kl. Kooli III klassi õpilane PIIA LEND.

«Kasvataja lastega» — joonistanud 4-aastane TUULI TIIVEL Pärnu 21. Lastepäevakodust.

«Võimlemistund» — joonistanud Harmi 8-kl. Kooli III klassi õpilane KARMO SUURKASK.

TÄHELEPANU! K

«Tähekese» joonistus- ja kirjandusvõistlus on lõppenud. Post tõi toime-tusele 1053 joonistust ja 689 luuletust, juttu ja näidendid.

KES OLID SIIS KÕIGE TUBLIMAD!

Mudilastest olid parimad joonistajad 4-aastased KAIE RUUL, ENE KÕ-RESAAR, TUULI TIIVEL, MERLE HIIS, 5-aastased MIHKEL KÄRNER, LIINA DLINNOVA, KRISTEL KAUR, 6-aastased MARKO MEREVOO, PAMELA JUSKE, RAUL LOOTSAR, MERLE KAUR.

I ja II klassi õpilastest olid kõige tublimad RAINO REIAL, RAGNAR KÕGEL ja HANS KANGUR Pärnu 2. Keskkoolist, MAIT KALLARI Miki-famäe 8-kl. Koolist, HELEN ALALOOGA Tallinna 4. Keskkoolist, ÜLLE PIILBERG Rakvere 1. Keskkoolist, AVE MINAJEVA Valga 1. Keskkoo- list, MARTIN OTS Tallinna 17. Keskkoolist, ANNE RIISMAA Märjamaa Keskkoolist, RIINA RAJA Tallinna 7. Keskkoolist, EVAR RIITSAAR Obi- nitsa 8-kl. Koolist, HERE LÄÄN Porkuni Eriinternaatkoolist, SULEV KOI- DU Tallinna 34. 8-kl. Koolist, ANDRES VIIDIKAS Türi Keskkoolist, AET RAIDMA, SIGNE PALU ja KÜLLIKE KONTSON Kehra Keskkoolist, JÄRVI KOKLA Palade 8-kl. Koolist, LIIA TAMM Viljandi 5. Keskkoo- list, LIA PABBO, PEEP MÜÜRISSEPP, PAUL TOOTS ja PILVI MÄE Pärnu Pioneeride Majast, MONIKA KUUSMANN, KALEV KALVET, RAUL UUSTAL, OLEY MAE, ULVI GROMOVA ja HEIKO KALVET Kohtla-Järve 8. 8-kl. Koolist, JAAK KUMAR Tartu Pedagoogilise Kooli Harjutuskoo- list, AIVAR MAASIK Tudulinna 8-kl. Koolist, LIIVI KIHO, MARIANNE JUHANSON ja MARI VOOLMA Paide 1. Keskkoolist, ANU TRUMP, VALME VOITNENOK, TOOMAS ELGAS ja TERJE LEHISTE Pärnu 9. 8-kl. Koolist, LIIVAR LUIV Värskas Keskkoolist, MARGE KUURA, MEE- LIS KÖNNO, SIIRI SUUR, MARGUS KALDMETS, MATI KAHU, RITA SÄDE, TOOMAS MÄRTSON, MAE-BRITT ESKOLA ja KARIN KUIMET Tallinna 46. Keskkoolist ning ARTI ITRA Tallinna 7. Keskkoolist.

III ja IV klassi õpilastest olid hästi joonistanud MARGARETA KAIV, RAILI PIHUS, VELJO MEEKLER, MARINA KOGER, HANNO KIRSFELDT, IVO TAMM, HEIKI TUULING, HARALD TUULING, MAARIKA KAARUS, REET NIKKEL, JAANUS PEDAK, URMAS VINGISSAAR, ENN NIKKEL, KAJA KOPPEL ja JANIS POGA Orissaare Eriinternaatkoolist, JAAK TÖLDSEPP ja KERLI HIRV Tallinna 46. Keskkoolist, KARIN MARTIN ja TIJU KÕRTS Tallinna 7. Keskkoolist, TÕNU HEISKONEN Nissi 8-kl. Koolist, TÕNU KAALEP Viljandi 5. Keskkoolist, ANU ALLAM Türi Keskkoolist, MAIU JÕGEVA Pärnu 5. 8-kl. Koolist, TIJU LIIV Suure- mõisa 8-kl. Koolist, HANNES KIIVER Kohtla-Järve 8. 8-kl. Koolist, PILLE NILP, VEIKO VARIK ja ANU KUUS Paide 1. Keskkoolist, VANO ALLSALU Tartu 7. Keskkoolist, KARMO SUURKASK Harmi 8-kl. Koo-

ÕIGILE! KÕIGILE!

list, INGA VAINOMÄE ja HELLE VIIK Pärnu 9. 8-kl. Koolist, ANDRUS TAMM Rapla Keskkoolist, MARINA TOOBRE Värskas Keskkoolist, PIILA LEND Hummuli 8-kl. Koolist, EDI VOSPERT Tudulinna 8-kl. Koolist, TIINA TAMM Järvakandi Keskkoolist, ARTJOM ZINTŠENKO, IRA JÜRJO, MARIS TALU ja PRIIT KLAUSEN Pärnu Pioneeri Majast.

Eelkooliealistest olid kirjandusvõistluse kõige tublimad MERLE OOL, TUULIKE VAHT, RUDOLF SAARE ja KAUPU TEIGAR.

I ja II klassi õpilastest saatsid toremaid jutte ja luuletusi HELINA SIBUL Tallinna 2. Keskkoolist, PIRET VIHULA Rakvere 1. Keskkoolist, TIINA TIKS Ruusmäe 8-kl. Koolist, RITA VIRVES Kingissepa Algkoolist, KÜLLIKE REBAS Paide 1. Keskkoolist, IRJA KASS Tallinna 42. Keskkoolist, MARJE PUNGITS Hanikase 8-kl. Koolist, ANU SCHÖNBERG Rapla Keskkoolist, TEEDO TALIVÄTSING Ahja Keskkoolist, JANE RAUDSEPP Vormsi 8-kl. Koolist, ILLE HIIEMÄE Vändra Keskkoolist, ELMO HARJAK Kärkla Keskkoolist, KATI AUS Tiirimetsa 8-kl. Koolist, TARMO UUSTALU Tallinna 44. Keskkoolist, JANNO MERILOO Tartu Pedagoogilise Kooli Harjutuskoolist, JANA LAHE Tallinna 24. Keskkoolist, ULVI PALATU Puiatu 8-kl. Koolist ja ILONA KARD Tartu 3. Keskkoolist. Väga palju õnnestunud töid saatsid ka Paide 1. Keskkooli I-d ja II-a klass, Märjamaa Keskkooli I-a klass ning Karaski 8-kl. Kooli II klass.

III ja IV klassi õpilastest olid kirjandusvõistlusel kõige tublimad PIRET SIMM Tallinna 2. Keskkoolist, EPP NÕÖP Viimsi 8-kl. Koolist, KRISTEL AMIEL Tallinna 10. Keskkoolist, KÜLLIKI MANDER Kose Keskkoolist, RIINA PORRI Pagari 8-kl. Koolist, MATI MÄGISALU Vändra Keskkoolist, KAI OTS, TARMO ERIK ja VAHUR ZUPPUR Ruusmäe 8-kl. Koolist, KALEV ANTON Kohtla-Järve 15. 8-kl. Koolist, KARIN VIIN Kärkla Keskkoolist, RIINA JÕELA Lepistu 8-kl. Koolist, JAANUS ERK Suuremõisa 8-kl. Koolist, REESI RÄTSEP ja KÜLLI NURM Kilingi-Nõmme Keskkoolist, MERIKE PÄRN Pala 8-kl. Koolist, ŽANNA PODJABLONSKAJA Tallinna 52. Keskkoolist, KALVI METS Orissaare Keskkoolist, TAAVI LAANEPERE Rakvere 3. Keskkoolist, KRISTA TOOMPALU Vändra Keskkoolist, ESTA KUKK Viru-Jaagupi 8-kl. Koolist, ARDI KURIST Helme Sanatoorsest Internaatkoolist, JAKO BERG Tallinna 29. 8-kl. Koolist, MARIKA LUIK Pärnu 2. Keskkoolist, RAIVO KASK Tartu 5. Keskkoolist, MARTIN LEPIKU Tartu 7. Keskkoolist, ERKO KUNDLA ja EVE KASENIIT Tallinna 37. Keskkoolist, HELI RAAG Tallinna 43. Keskkoolist, VIRVE BERENS Aste 8-kl. Koolist ja VALLU MÄRTINSON Pala 8-kl. Koolist.

Toredate tööde eest kiidab «Täheke» ka Orissaare Keskkooli ja Väana 8-kl. Kooli III klassi ning Paide 1. Keskkooli III-a klassi.

ÕNNITLEME VÕITJAJD!

Vanasti oli kord üks suur isaelevant, kes elas Whipsnade'i¹ loomaaias koos emaelevandi ja oma väikese pojaga, kelle nimi oli Yalmar. Isaelevant oli päris suur. Emaelevant oli ka üsna suur ja ega Yalmargi väga väike olnud. Elevantid pole ju kunagi väikesed.

Ühel päeval nähti, et isaelevant seisab pea peal.

«Mida sa nüüd teed?» päris emaelevant.

«Püüan meelde tuletada,» vastas isaelevant.

«Mida siis?»

«Kui ma teaksin, mida, siis ei püüaks ma seda ju meelde tuletada. Eks ole, kullake?» kostis isaelevant. Seejärel tatsas ta minema.

«Yalmar, jookse nüüd,» käskis emaelevant, «vaata, ehk leiad, mis isa on ära unustanud!»

Kergel sammul asus Yalmar teele. Veidi aja pärast ronis ta ühe väikese künka otsa, mis asus bambusemetsa läheduses, istus maha ning vaatas, kuidas pilved ülal taevas üksteist taga ajasid.

Peagi kuulis ta, et keegi nutab. Ta ei näinud kedagi, kuid nuff kostis üsna lähedalt. Elevantipoju lohutas:

«Palun ära nuta! Ma aitan sind.»

Nuff lakkas.

«Kes sa oled? Ma ei näe sind,» päris Yalmar.

«Ma olen ära kaotatud sünnipäev,» vastas hääl, «ja ma ei tea, kelle oma ma olen.»

«Heldeke, kui kurb!» hüüdis Yalmar.

«Kas sünnipäevakook on ka sinuga?»

«Aga muidugi. Sünnipäeval on alati sünnipäevakook,» kostis kaotatud sünnipäev. «Sellel siin on kuus küünalt. Keegi saab täna kuueseks.»

¹ loe: vipsneidi

KAOTATUD SÜNNIPÄEV

«Kui kena oleks olla kuueaastane!» mõtles Yalmar. «Väga ilus iga. Peaaegu sama ilus kui seitse. Viiene olla on ka hea ning neljane samuti. Aga mis puutub kaheksasse, siis — noh, kui oled juba kaheksane, oled peaaegu et pooleldi täiskasvanu. Aga siiski, kõige enam meeldiks mulle olla kuueaastane. Kohutavalt kahju, et ma aidata ei oska. Ma ei tea, kes oma sünnipäeva on ära kaotanud.»

Yalmar hakkas kodu poole astuma. Kui ta koju jõudis, ei seisnud isa enam pea peal, vaid nosis heinu.

«Meelde tuli!» kuulutas ta. «Ma teadsin, et see pidi olema kas eile või homme või hoopiski täna. Ja nii see ongi!»

«Mis asi?» päris Yalmar.

«Sinu sünnipäev,» vastas ema, kes parajasti sisse astus. «Täna saad sa kuueaastaseks.»

Oi, kuidas Yalmar nüüd elevile läks. Ta sööstis nii kiiresti kui suutis tagasi bambusemetsa lähedale väikese künka juurde.

«Hallo-o!» hüüdis ta valjusti. «Sa oled MINU sünnipäev. MINA saan täna kuueseks!»

«Hurraal!» hõikas sünnipäev. «Hurraa, hurraa, hurraa!»

Tol õhtupoolikul oli Yalmaril teejoomise ajal kuue küünlaga sünnipäevakook. Ta keerutas oma lonti ja puhus kõik küünlad korraka ära.

«Kui lõbus!» mõtles ta. «Mulle meeldib väga kuueaastane ollal!»

Inglise keelest tõlkinud EVI VANEM

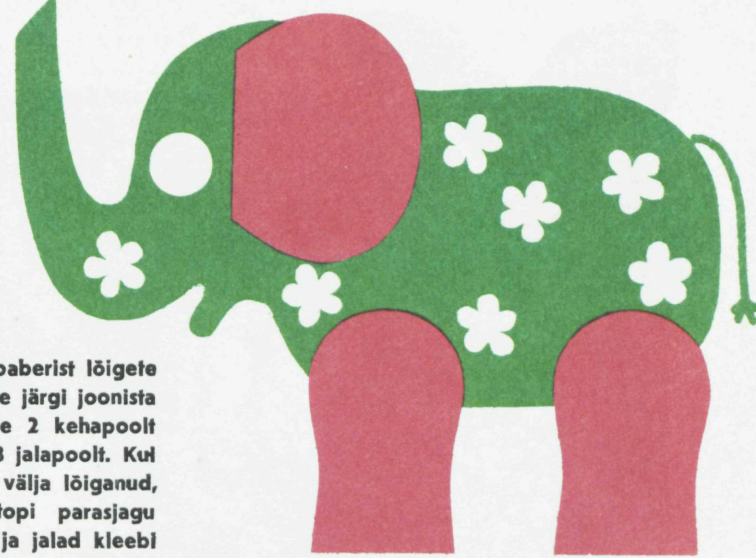

Illustreerinud TIINA REINSALU

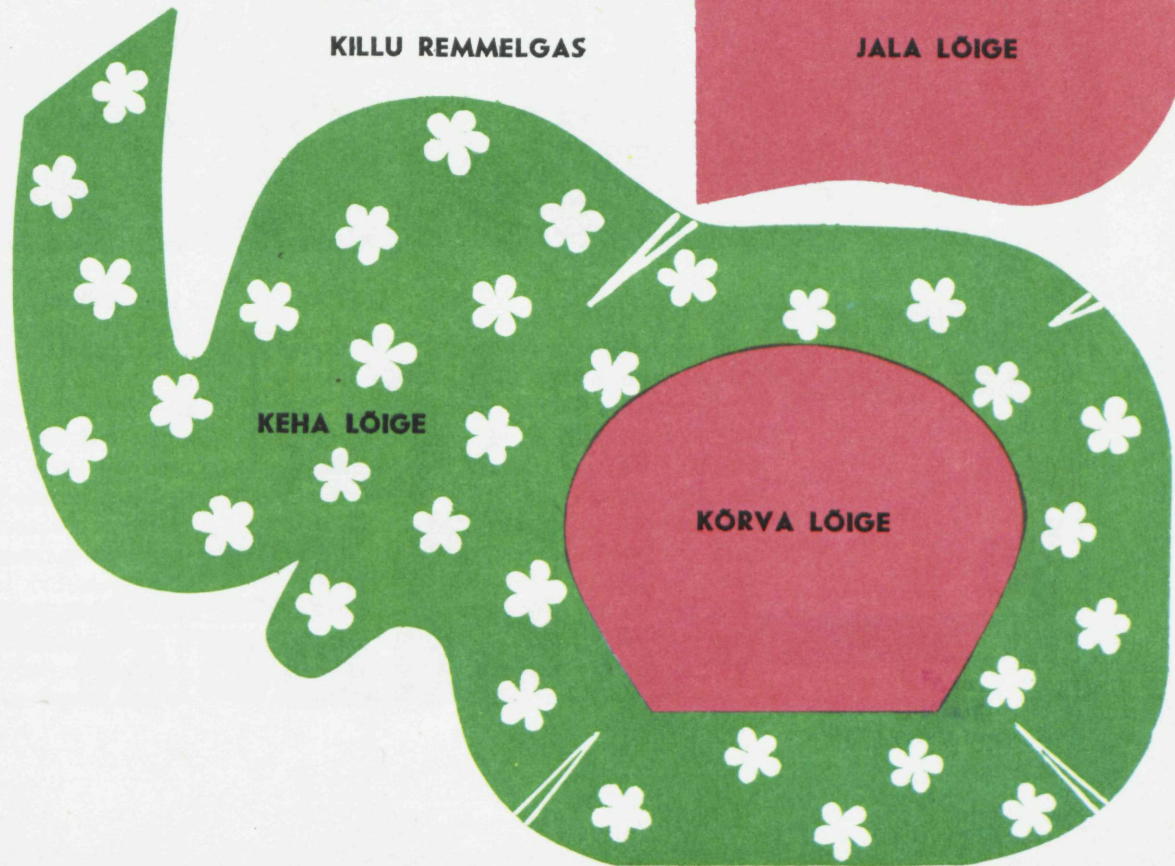
ELEVANDI- POEG

Siin on eeskujud paberist lõigete tegemiseks. Lõigete järgi joonista lillelisele sitsriidile 2 kehapoolt ning 4 kõrva- ja 8 jalapoolt. Kui oled need riidest välja lõiganud, õmble kokku ja topi parasjagu vatti täis. Kõrvad ja jalad kleebi «PVA»-liimiga keha külge. Kolmest lõngaotsast punu saba ja silmadeks otsi kaks värvilist nõõbikest. Kui oled ka need paari-kolme nõelapistega vastavatesse kohadesse kinnitanud, ongi sul kena elevandipoeg valmis.

KILLU REMMELGAS

JALA LÕIGE

KEHA LÕIGE

KÕRVA LÕIGE

SUHKUR KASVAB PÖLLUL

Ei, ei, see pole küll õige! Mismoodi saavad suhkruterad, tuhk- või tükk-suhkur põllul kasvada! Tuul puhuks ju suhkru laiali, vihm sulataks suhkru ära ning põllukraavis vuliseks siis magus suhkruvesi...

Aga ometi kasvab suhkur põllul. Muidugi mitte sellisena, nagu on kodus suhkrufoosis, vaid pikerguste valgete peetidena. Oled ehk suhkrupeedi näinud! Meie kolhoosides ja sovhoosides kasvatatakse neid vähe ning üksnes loomatoiduks. Laiad suhkrupeediväljad on Leedus ja Ukrainas. Seal on põllumuld viljakam, suvi soojem ja niiskem, ning seda just suhkrupeedid sirgumisel vajavad.

Praegusel viisaastakul suurendatakse suhkrupeedikasvatust. Haritakse üles uusi põllumaid Volga jõe ääres, Kaukaasias, Ukrainas ja Moldaavias. Tehastes valmistatakse põllutöömehhanismid ja peedikombaine. Kõik selleks, et meie kodumaa saaks senisest rohkem suhkrut.

Kuidas siis peedist suhkruteri, tuhk- ja tükk-suhkrut saab!

Põllult viiakse peedid tehasesse. Kui

peedid on suurtes vannides puhtaks pestud, lõigatakse nad õhukesteks liistakuteks. Kõrgetes paakides aurutatakse neist välja magus mahl. Teistes paakides keedetakse mahla niikaua, kuni järele jääb paks veniv siirup. Siirupis on suhkur pisikeste klaasjate teradena. Nüüd valatakse siirup trumli- fesse. Kui trumlid kiiresti pöörlevad, lendavad suhkruterad siirupist välja. Ja nii ongi peensuhkur valmis.

Kuid suhkruterade külge on jäänud veidike siirupit. Peensuhkur sulatatakse vees üles. Saadud suhkruvesi voolab läbi aparaatide, kus siirupiosakesed eralduvad. Niiviisi puhastatud suhkruveft keedetakse ja valatakse siis vormidesse. Vormides kõvaks jahtunud suhkru saab masin neljakandilisteks tükkideks — tükk-suhkruks. Kui nüüd see õige peeneks jahvatada, saab tuhksuhkrut.

Kaugetel soojadel maalidel kasvab suhkruroog. Sellest tehakse suhkrut peaaegu niisamuti kui peedistki. Nõukogudemaal suhkruroogu ei kasva, seepärast tehakse meil suhkrut ainult peedist.

EINO TALI

NAHK- HIIR

Eks ärata imestust, et loomade seas, kes muidu neljal jalal kõnnivad, elusaid poegi sünnitavad ja neid oma piimaga toidavad, võib üks äkki linnu kombel lennata! Aga seda võib nahkhiir tõesti. Võime linnu kombel lennata ongi õigupoolest nahkhiire suurim eripära. Ka lendorav saab pikkadel hüpetel puult puule läbi õhu liuelda, aga see pole see mis nahkhiire lend.

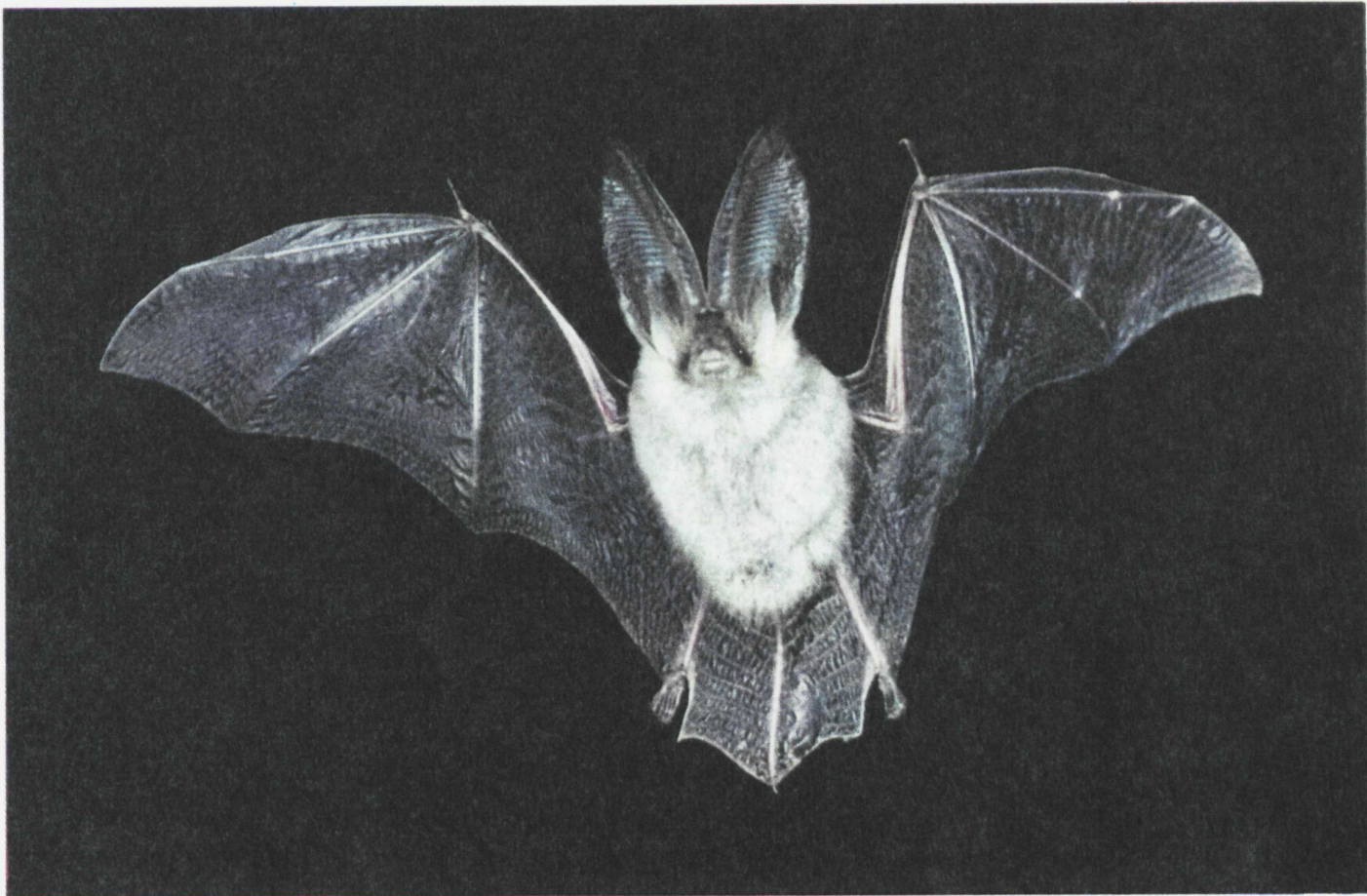
Nahkhiirest sai juba vanarahvas aru, et ta pole lind, sest temal ei ole sulgi seljas. Kuidas nahkhiir linnu kombel lendab, seda võid näha kevad- või suveõhtul, kui päike on looja läinud. Siis tulevad nahkhiired oma päevasest peiduurkast välja ja peavad puude vahel või kuskil vee kohal kiiresti ja osavalt lenneldes putukajahti. Nahkhiired saavad ilma esemete või seina vastu pörkamata lennata ka päris pimedas ruumis, näiteks koopas, kus öökullidki on täitsa abitud. Selleks on nahkihijred varustatud niisuguse seadisega, nagu on tänapäeva laevadel ilma nõõrita meresügavuse mõõtmiseks. See on kajalokaator. Nahkhiired tekitavad lennates inimese kõrvale kuuldamatuid helisid ja nende helide peegeldusi ehk kajasid kuulates saa-

vadki nad pimedas liikuda ja saaki püüda.

Eestis on nahkhiiri kümmet liiki. Pooled neist rändavad meilt talveks ära nagu putukasööjad linnudki, aga pooled jäävad siia talvitama. Poevad pakase eest peitu kartulikeldritesse, koobasfesse ja vanadesse kaevanduskäikudesse, kust kevadel, kui õhtud soojad ja putukad lennus, jälle välja tulevad. Nahkhiirte rõngastajad on leidnud, et need loomakesed armastavad igal talvel ikka ühes ja samas varjupaigas tal-

veund magada. Kuhu aga lendavad talveks meie rändnahkhiired, see on jäänud tänapäevani looduse saladuseks. Et nahkhiired liiguvad öösel, kui kõik putukasööjad linnud peale öösorri magavad, ja on üpris suure isuga, siis tuleb neid väga kasulikeks loomadeks pidada. Ja kõigepealt sellepärast ongi kõik nahkhiired Eestis võetud looduskaitse alla. Nii et nahkhiiri ei tohi mingil juhul kiusata või eksitada ei nende päevastes varjupaikades ega talvituskohtades, kui need on teada.

FRED JÜSSI

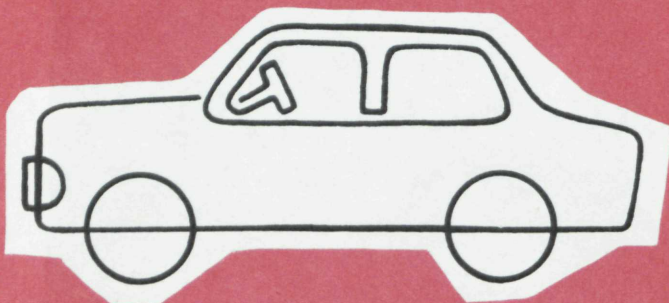
TAKSOJUHT

ISTUN TAKSOS,
JUHTI KAEN.
MA EI SUUDA
KOGU AEG
RAHULIKULT PÜSIDA,
AINA TAHAN KÜSIDA:
«KUULE, EKS JU, SEE ON SIDUR?
EKS JU, EKS JU, SEE ON PIDUR!
EKS JU, SIIT SAAB TEHA TUUT!
VÕIN MA TEHA TUUT-TUUT-TUUT!»

AGA JUHILE EI MEELDI
SEE, KUI SÖIDUL SEGAB KEEGI.
NÜÜD MA PÜÜAN OLLA VAKKA,
SIIS TA RIIDLEMA EI HAKKA.

TAKSOJUHT ON HEA JA KENA —
TAKSOJUHT ON MINU EMA.

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

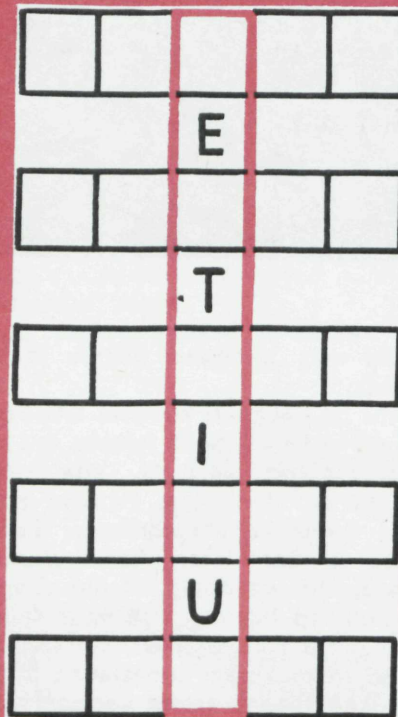

Joonista selline auto ühe pideva lõikumata joonega!

Ristsõna õige lahenduse korral saad jämedalt ääristatud ruutudes nimetuse, mida sageli kasutatakse märtsikuust kõneldes.

1. Üleiliduline pioneeri-laager Krimmi lõunarannikul.
2. Jää seisjal
3. Suuruselt teine linn Eesti NSV-s.
4. Käharjuuksed.
5. Värv.

Kui liigud punktiga tähistatud kohast mööda joont õiges suunas, saad ringjoonele kirjutatud silpidest õpilasele väga tarviliku vanasõna.

NUKUD

Kui teise klassi lapsed Elju ja Anne ja Ene ja Lembit — ja kes nad seal kõik olid — nukuteatrisse jõudsid, oli etenduse alguseni veel tund aega. Teatrimaja eesruumis tuli neile vastu rõõmsa naeratusega tädi. Kui tered ja nimed öeldud ja head teatrikuud soovitud, küsis teatritädi: «Millest me siis meie maja tundmaõppimist alustame?»

Siin polnud pikka mõtlemist. «Ikka nukkudest,» ütlesid Elju ja Anne ja Ene ja Eino ja Lembit — ja kes nad seal kõik olid — kooris. Mõned nukud juba paistsid.

«Vanaema Vintsel-Vantsel,» osutas teatritädi ühele jalutusruumi seina ääres olevale klaaskapile. «Seal kõrval näete ritsikat, kes viiuldas, aga ritsika õlal on...» Teatritädi suu jäi lahti. Ta vaatas imestusega väikest ümarikku tegelast, kes talle kapist silma pilgutab. Niisugust tegelast ei mäletanud ta ühestki nukutükist.

Lapsed seevastu tundsid silmapilgutajat hästi.

«Klaabu, kes sind sinna lubas!» koputas Eino sõrmelukiga kapi klaasuksele. «Tule kohe äral!»

«Palun vabandust,» ütles Klaabu kapist. «Väike krimblivigur, ei muud mi-

TEATRIS

dagi. Mulle paistis, nagu tahaks see rohuritsik midagi ütelda. Ja vahel on ju vaja ka läbi klaasi minemist harjutada. Tähelepanu!» Klaabu keerutas krimbleid, suunas nende teravikud ühte punkti ja juba ta oligi kapist kadunud.

Kust nukuteater endale nukke saab? Poest küll mitte. Kõigepealt teeb teatri kunstnik joonised. Kui nukunäidendis tegutsevad näiteks koer ja kass, joonistab ta kassi ja koera. Kui kassil ja koeral on sõber Peeter, joonistab ta ka selle Peetri. Nüüd asub tööle nukutegija ehk kunstnik-skulptor. Ta võtab pappi ja puud või vahtkummi või vilti või midagi muud, mis sobilik, ning teeb kassi ja koera ja Peetri jooniste järgi valmis. Seejuures peab ta muidugi nukutehnikuga nõu. Et mis asjas? Aga ikka selles, kuidas nukutehnik kavatseb panna koera saba liputama ja kassi silmi pesema. Ja pead keema ja jalgu liigutama. Või veel midagi hoopis muud tegema, mis näidendis vaja. Sest seda kõike on tarvis nuku loomisel arvesse võtta.

Nii või umbes nii rääkis lastele teatritädi ja viis nad siis lavale.

Nukud olid juba etenduseks valmis. See tähendab, nad rippusid erilises

varnas pulkade vahel, et rõivad kortsu ei läheks. Teatritädi võttis sealt poiss Indreku kätte.

«Neid nukke kutsutakse alt juhivateks kombineeritud nukkudeks,» rääkis ta. «Alt juhivateks seepärast, et näitleja hoiab nukku oma pea kohal. Kombineeritud nukkudeks seepärast, et nuku liikumapanekuks on mitmesuguseid viise. Näete, käsi liigutavad need kepikesed, pea aga paneb liikuma see rõngake nuku kehasse paigutatud pulga ümber.»

Lapsed vaatasid võlutult poiss Indreku, võlurit, krokodilli, lövi ja kassintsu, kes pidid neid varsti viima

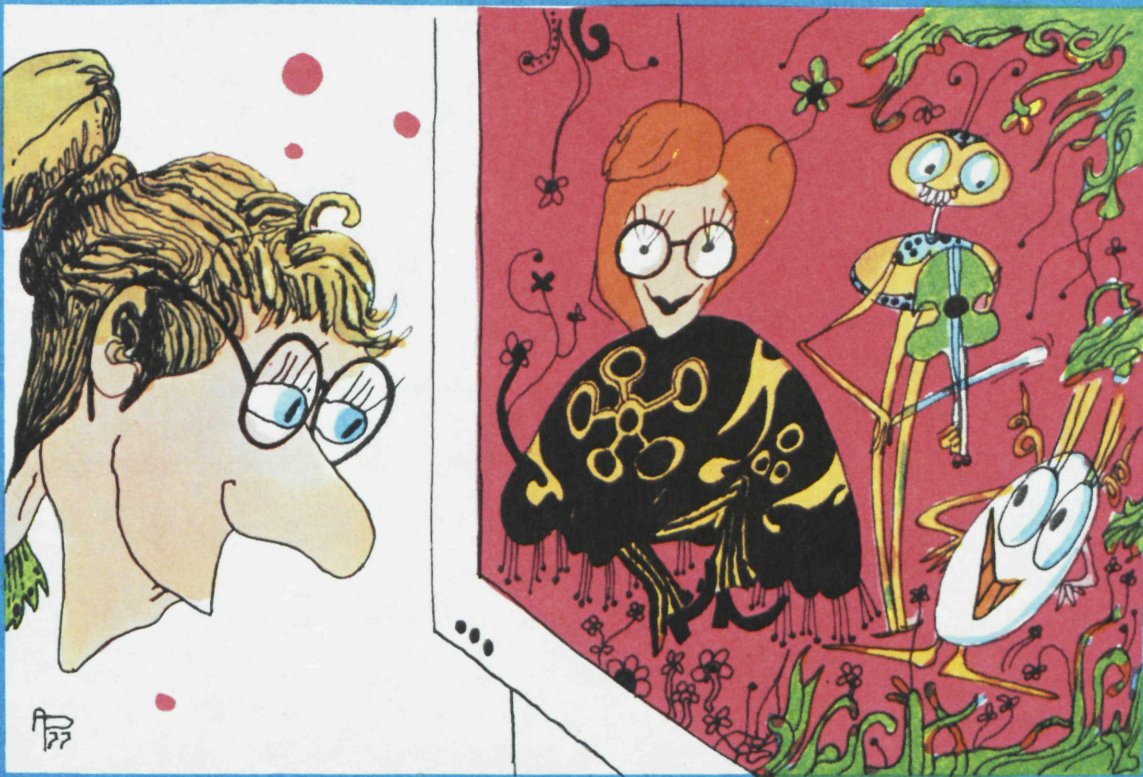
muinasjutumaailma.

«Kas ma tohin ühte nukku korraks mängitada?» küsis Eino aralt. Ta tohtis. Teatritädi ulatas talle Indreku. Eino astus sirmi taha ja tõstis nuku ettevaatlikult pea kohale.

Püsimatu Klaabu oli jõudnud juba saali lipsata. Tema muidugi Einot ei näinud. Tema nägi linna, kus varsti pidi avatama loomaaed. Korraga ilmus majade ette teele väike tragi poiss, keerutas uudishimulikult pead ja vehkis hoogsalt kättega.

Klaabu silmad venisid otsaette.

«Lap-seed, lap-seed!» pistis ta kisama. «Tulge ruttul! Etendus algab!»

Illustreerinud AVO PAISTIK

Esikaanel montaaž
«Lasteraamatu nädal».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пioneрской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Таллин, 200 001, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200 101, Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Объем 2 печ. листа. Заказ № 420. Тираж 68 000.

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 3 — 1977. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kotkas, E. Mardi (peatoimetaja), H. Mänd, A. Piirma, H. Rattiste. Kunstiline toimetaja E. Pikk, tehniline toimetaja A. Aare, vanemkorrektor E. Orgmets.

Telefonid: vastutav sekretär 681-319; kunstiline toimetaja 681-321; koolilelu, teadus, tehnika 681-315; kirjandus, kirjad 681-317; korrektor 681-316; üldtelefon 681-318.

Laduda antud 3. II 1977. Trükkida antud 21. II 1977. Trükiary 68 000. Ofsetpaber nr. 1, 60×90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2.65. MB-01458. Tellimise nr. 420. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkokoda, Tallinn 200 001, Pärnu mnt. 67-a.

VANASÖNU KEVADEST

Vanarahval on inimeste elust, loomade ja lindude käitumisest ning loodusnähtustest palju huvitavaid ütlemissi. Need on vanasõnad. Hulk vanasõnu on kevade saabumise kohta.

Märtsikuu ütleb: «Ah, külmetaks kõik ära, aga ei saa — mul jookseb teine silm vett!»
[See vanasõna tähendab, et märtsi-

ööd on külmad, kuid päikesepaistelistel päevadel lumi sulab juba.]

Linavästriku taob jõe jää oma pika sabaga puruks.
[Tähendab, kui linavästriku lõunamaalt meile jõuab, hakkab veekogudel jää sulama.]

Luiged viivad lume.
[Luigede saabumise aegu kaovad väljalt viimased lumehanged.]

Kägu kukub lehed puusse.
[Kui puud lähevad lehte, on kägu lõunamaalt tagasi.]